

MINISTER
SPRAWIEDLIWOŚCI

Warszawa, 13 września 2016 r.

DL-IX-454-470/16 /M

dot. DP-WL-0231-7/2016/ES

160313 - 00495

Pan

Sebastian Chwalek

Podsekretarz Stanu

w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych
i Administracji

Szanowny Panie Ministrze,

W odpowiedzi na pismo z dnia 29 sierpnia 2016 r. w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz ustawy o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów, zawierające prośbę o przedstawienie prognozowanej skali wzrostu spraw prowadzonych przez sądy ubezpieczeń społecznych oraz wskazanie wysokości wynikających z powyższego dodatkowych kosztów i źródła ich finansowania, uprzejmie informuję, co następuje.

Jak wynika z uzasadnienia projektu ustawy, jej skutkiem będzie obniżenie ponad 18 tys. emerytur policyjnych, ponad 4 tys. policyjnych rent inwalidzkich i ponad 9 tys. rent rodzinnych. W oparciu o te dane szacunkowe należy wskazać, że maksymalny wpływ w sądach spraw w kategorii „U” (sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych) związany z wprowadzeniem nowelizacji oscylować może w granicach 31 tys.

Należy zauważyć, że ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. Nr 24, poz.145), czyli pierwsza tzw. „ustawa dezubekizacyjna”, wygenerowała zwiększony wpływ spraw do Sądu Okręgowego w Warszawie. Tylko w latach 2009 – 2011 trafiło do tego sądu (jako sądu I instancji) 18.906 takich spraw, a ich wpływ miał miejsce także w 2012 r.

Dane statystyczne dotyczące ewidencji w XIII Wydziale Ubezpieczeń Społecznych Sądu Okręgowego w Warszawie wybranych spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych, tj. spraw o rentę lub emeryturę żołnierzy zawodowych, funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Biura Ochrony Rządu, Straży Granicznej, Służby Więziennej, Państwowej Straży Pożarnej oraz członków ich rodzin wskazują, że w kategorii spraw „U” w:

- 2008 r. wpłynęło ogółem 1.650 spraw, załatwiono 1.658, pozostało 990, w tym spraw dotyczących emerytur i rent funkcjonariuszy wpłynęło 380, załatwiono 355, pozostało 264,
- 2009 r. wpłynęło ogółem 4.373 sprawy, załatwiono 2.230, pozostało 3.133, w tym spraw dotyczących emerytur i rent funkcjonariuszy wpłynęło 3.327, załatwiono 1.399, pozostało 2.192,
- 2010 r. wpłynęło ogółem 15.181 spraw, załatwiono 3.607, pozostało 14.707, w tym spraw dotyczących emerytur i rent funkcjonariuszy wpłynęło 14.305, załatwiono 2.861, pozostało 13.636,
- 2011 r. wpłynęło ogółem 2.351 spraw, załatwiono 6.674, pozostało 10.384, w tym spraw dotyczących emerytur i rent funkcjonariuszy wpłynęło 1.327, załatwiono 5.789, pozostało 9.174,
- 2012 r. wpłynęło ogółem 4.348 spraw, załatwiono 9.148, pozostało 5.584, w tym spraw dotyczących emerytur i rent funkcjonariuszy wpłynęło 3.156, załatwiono 8.151, pozostało 4.179.

Z powyższego wynika, że w latach 2009 – 2012 wpływ spraw „U” o rentę lub emeryturę funkcjonariuszy do Sądu Okręgowego w Warszawie wyniósł 22.115 spraw. Przyjmując, że przeciętny wpływ spraw „U” o rentę lub emeryturę funkcjonariuszy (bez spraw, jakie wpłynęły na podstawie „ustawy dezubekizacyjnej”) kształtowałby się w tym okresie na poziomie porównywalnym do 2008 r. (380 spraw), a nawet przyjmując

zwiększenie tego wpływu średnio do 420 spraw rocznie, przyjąć można, że w latach 2009 – 2012 wpłynęło około 20.435 spraw na podstawie „ustawy dezubekizacyjnej”, przy czym największy wpływ nastąpił w 2010 r., czyli na początku obowiązywania ustawy. Wyniósł on ok. 13.885 spraw (wpływ rzeczywisty 14.305 spraw pomniejszony o przeciętny roczny wpływ w tej kategorii spraw przyjęty na poziomie około 420).

Przy ocenie skali wzrostu spraw w sądach w związku z wejściem w życie projektowanej ustawy należy wziąć pod uwagę, że średnie rozpatrzenie spraw w pionie pracy i ubezpieczeń ogółem przez sędziego sądu okręgowego według limitu etatów w 2015 r. wyniosło 330,61. Tym samym do załatwienia 31 tys. spraw na szczeblu I instancji, przy założeniu, że wszyscy, których obejmie nowelizowana ustawa odwołają się do sądu, niezbędnych byłoby blisko 94 sędziów. Ponieważ należy założyć, że nie wszystkie sprawy trafią w jednym czasie do sądu, a cały proces generowania zwiększonego wpływu może być rozłożony na okres około 3 lat, podaną liczbę etatów sędziowskich niezbędnych przy prognozowanym wpływie spraw należy określić na 31 ($94 \times 1/3 = 31,3$).

Zakładając podobny charakter spraw wpływających w związku z nowelizacją, jak również to, że nie wszyscy adresaci ustawy skorzystają z drogi sądowej, a także uwzględniając dane statystyczne dotyczące wpływu spraw do Sądu Okręgowego w Warszawie w związku z „ustawą dezubekizacyjną” i fakt objęcia projektowaną nowelizacją szerszego kręgu funkcjonariuszy i ich rodzin, liczbę dodatkowych etatów sędziowskich niezbędnych do rozpoznania spraw, które trafią do Sądu Okręgowego w Warszawie należy określić na 25. W konsekwencji powyższego wystąpi konieczność przydzielenia do wskazanego sądu dodatkowych etatów asystenckich i urzędniczych. Niezbędne wydaje się – mając na uwadze średnie proporcje tych grup zawodowych do liczby etatów sędziowskich – skierowanie do tej jednostki 12 etatów asystenckich i 62 etatów urzędniczych.

Wobec ewentualnego wzrostu odwołań od wyroków sądu I instancji należy mieć na uwadze również wzrost wpływu spraw do Sądu Apelacyjnego w Warszawie. Wskazują na to dane statystyczne dotyczące ewidencji w Sądzie Apelacyjnym w Warszawie w III Wydziale Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wybranych spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych, tj. spraw o rentę lub emeryturę żołnierzy zawodowych, funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Biura Ochrony Rządu, Straży Granicznej, Służby Więziennej, Państwowej Straży Pożarnej oraz członków ich rodzin, z których wynika, że w repertorium „AUa” w:

- 2010 r. wpłynęło ogółem 1.177 spraw, załatwiono 1.155, pozostało 448, w tym spraw dotyczących emerytur i rent funkcjonariuszy wpłynęło 318, załatwiono 277, pozostało 106,
- 2011 r. wpłynęło ogółem 2.125 spraw, załatwiono 1.147, pozostało 1.426, w tym spraw dotyczących emerytur i rent funkcjonariuszy wpłynęło 1.282, załatwiono 411, pozostało 977,
- 2012 r. wpłynęło ogółem 3.981 spraw, załatwiono 2.308, pozostało 3.099, w tym spraw dotyczących emerytur i rent funkcjonariuszy wpłynęło 2.779, załatwiono 1.643, pozostało 2.113,
- 2013 r. wpłynęło ogółem 3.133 sprawy, załatwiono 2.570, pozostało 3.662, w tym spraw dotyczących emerytur i rent funkcjonariuszy wpłynęło 1.416, załatwiono 1.770, pozostało 1.759,
- 2014 r. wpłynęło ogółem 2.111 spraw, załatwiono 3.214, pozostało 2.559, w tym spraw dotyczących emerytur i rent funkcjonariuszy wpłynęło 541, załatwiono 1.639, pozostało 661.

Powyższe wskazuje, że w latach 2011 – 2014 wpływ spraw „AUa” o rentę lub emeryturę funkcjonariuszy do Sądu Apelacyjnego w Warszawie wyniósł 6.338. Przyjmując, że przeciętny wpływ spraw „AUa” o rentę lub emeryturę funkcjonariuszy (bez spraw, jakie wpłynęły na podstawie „ustawy dezubekizacyjnej”) kształtowałby się w tym okresie na poziomie porównywalnym do 2010 r. (318 spraw), a nawet przyjmując zwiększenie tego wpływu do średnio 330 spraw rocznie, należy wskazać, iż wpływ spraw „AUa” o rentę lub emeryturę funkcjonariuszy na podstawie „ustawy dezubekizacyjnej” w latach 2011 – 2014 osiągnął poziom około 5 tys. Przy tym największy wpływ nastąpił w 2012 r., czyli na początku wpływu apelacji od wyroków sądu I instancji i wyniósł około 2.303 sprawy (wpływ rzeczywisty, tj. 2.633 sprawy pomniejszony o przeciętny roczny wpływ w tej kategorii spraw przyjęty na poziomie około 330 spraw).

Biorąc pod uwagę wpływ spraw w latach 2011 – 2014 w kategorii spraw „AUa” o rentę lub emeryturę funkcjonariuszy, liczbę spraw rozpatrzonych i liczbę spraw pozostałych, zasadne jest wzmocnienie etatowe Sądu Apelacyjnego w Warszawie, który jest właściwy dla rozpoznawania apelacji od wyroków Sądu Okręgowego w Warszawie. Niezbędne wydaje się skierowanie do tej jednostki co najmniej 5 etatów sędziowskich, 3 asystenckich i 12 urzędniczych.

Reasumując, wprowadzenie proponowanych regulacji wygeneruje wzrost wpływu spraw ubezpieczeniowych do sądów warszawskich zarówno w I, jak i II instancji, co wiąże się z koniecznością zapewnienia środków finansowych na minimum: **30 etatów sędziowskich**

(25 w SO i 5 w SA), **15 asystenckich** (12 w SO i 3 w SA) oraz **74 urzędnicze** (62 w SO i 12 w SA).

Zaznaczyć jednocześnie należy, że koszty wynikające z projektowanej nowelizacji wynikają nie tylko z konieczności zwiększenia etatów sędziowskich, asystenckich i urzędniczych, ale również z ponoszonych w znacznej części przez Skarb Państwa kosztów korespondencji sądowej, zwrotu kosztów dojazdu do sądu stron, ich pełnomocników, świadków, kosztów zastępstwa prawnego, niemożliwych do oszacowania.

Reasumując, roczne skutki finansowe projektowanej regulacji związane z wydatkami na wynagrodzenia oraz wydatkami pochodnymi na utworzenie dodatkowych etatów szacuje się na poziomie **8.668.032 zł**, w tym:

- **30 etatów sędziowskich – 4.068.113 zł** (w tym: 25 w SO – 3.272.335 zł i 5 w SA – 795.778 zł),
- **15 etatów asystenckich – 775.267 zł** (w tym wynagrodzenia osobowe – 648.000 zł oraz pochodne – 127.267 zł),
- **74 etaty urzędnicze – 3.824.652 zł** (w tym wynagrodzenia osobowe – 3.196.800 zł oraz pochodne – 627.852 zł).

Jednorazowe wydatki na utworzenie dodatkowych miejsc pracy dla 119 etatów wyniosą **1.785.000 zł**.

Jednocześnie podkreślić należy, iż w ustawie budżetowej na rok 2016 w części 15 *Sądy powszechne*, jak również w projekcie ustawy budżetowej na rok 2017 w części 15 *Sądy powszechne*, nie zostały zabezpieczone środki finansowe na utworzenie dodatkowych etatów sędziowskich, asystenckich oraz urzędniczych.

Zał. tabela

Z powodzeniem

z upoważnienia
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

Łukasz Pichlak
PODSEKRETAŹ STANU

Ewidencja wybranych spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych
w Wydz. XIII Ubezpieczeń Społecznych
Sądu Okręgowego w Warszawie
w latach 2008-2012

Wyszczególnienie	Wpływ	Załatwienie	Pozostałość
2008			
Rep. U - ogółem	1 650	1 658	990
w tym:			
sprawy o symbolu 506	380	355	264
sprawy o symbolu 579			
2009			
Rep. U - ogółem	4 373	2 230	3 133
w tym:			
sprawy o symbolu 506	3 327	1 399	2 192
sprawy o symbolu 579			
2010			
Rep. U - ogółem	15 181	3 607	14 707
w tym:			
sprawy o symbolu 506	14 305	2 861	13 636
sprawy o symbolu 579			
2011			
Rep. U - ogółem	2 351	6 674	10 384
w tym:			
sprawy o symbolu 506	190	5 652	8 174
sprawy o symbolu 579	1 137	137	1 000
2012			
Rep. U - ogółem	4 348	9 148	5 584
w tym:			
sprawy o symbolu 506	255	7 081	1 348
sprawy o symbolu 579	2 901	1 070	2 831

sprawy o symbolu 506 - o rentę lub emeryturę żołnierzy zawodowych, funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, funkcjonariuszy Policji, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Biura Ochrony Rządu, Straży Granicznej, Służby Więziennej, Państwowej Straży Pożarnej oraz członków ich rodzin (z wyjątkiem rent znakowanych symbolom 507)

sprawy o symbolu 579 - O wysokość emerytury i renty żołnierzy zawodowych, funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Biura Ochrony Rządu, Straży Granicznej, Służby Więziennej, Państwowej Straży Pożarnej, inwalidów wojennych i wojskowych oraz członków ich rodzin

Opracowanie:
/-/ Karolina Orowiecka
specjalista

Naczelnik Wydziału
St ycznej Informacji Zarządczej
/-/ Justyna Kowalczyk

Ewidencja wybranych spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych
w Wydz. Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
Sądu Apelacyjnego w Warszawie
w latach 2010-2014

Wyszczególnienie	Wpływ	Załatwienie	Pozostałość
2010			
Rep. AUa - ogółem	1 177	1 155	448
w tym:			
sprawy o symbolu 506	318	277	106
sprawy o symbolu 579			
2011			
Rep. AUa - ogółem	2 125	1 147	1 426
w tym:			
sprawy o symbolu 506	1 281	411	976
sprawy o symbolu 579	1	0	1
2012			
Rep. AUa - ogółem	3 981	2 308	3 099
w tym:			
sprawy o symbolu 506	2 633	1 632	1 977
sprawy o symbolu 579	146	11	136
2013			
Rep. AUa - ogółem	3 133	2 570	3 662
w tym:			
sprawy o symbolu 506	984	1 685	1 276
sprawy o symbolu 579	432	85	483
2014			
Rep. AUa - ogółem	2 111	3 214	2 559
w tym:			
sprawy o symbolu 506	127	1 209	194
sprawy o symbolu 579	414	430	467

sprawy o symbolu 506 - o rentę lub emeryturę żołnierzy zawodowych, funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Biura Ochrony Rządu, Straży Granicznej, Służby Więziennej, Państwowej Straży Pożarnej oraz członków ich rodzin (z wyjątkiem rent znakowanych symbolom 507)

sprawy o symbolu 579 - O wysokość emerytury i renty żołnierzy zawodowych, funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Biura Ochrony Rządu, Straży Granicznej, Służby Więziennej, Państwowej Straży Pożarnej, inwalidów wojennych i wojskowych oraz członków ich rodzin

Opracowanie:
/-/ Karolina Orowiecka
specjalista

Naczelnik Wydziału
St ycznej Informacji Zarządczej
/-/ Justyna Kowalczyk

